

ARKITEKTUR N

Arkitektur Interiør Landskap Nr. 4-2014 96. årgang KR 149,-

OPEN CALL

REGJERINGSKVARTALET
- IDEER OG VISJONER

Julie Cirelli (red.)
Dark Arkitekter
 Arvinius+Orfeus Publishing, 2013
 229 sider

LITT FOR LETT

Når man lager bok om egen arkitekturpraksis, har man anledning til å løfte sin idéverden opp til et høyere diskursivt nivå. Man har et medialt rom til rådhighet – *en bok* – hvor man kan tydeliggjøre hva som er kontorets overordnede arkitekturprosjekt, konstituert gjennom de enkeltprosjektene man har gjort.

I dette rommet blir prosjektene, de bygde og de ubygde, til protagonister i en større fortelling. I monografien *Dark Arkitekter* blir dette først utforsket gjennom et innledende intervju, etterfulgt av to essays, det ene av den nederlandske stjernearkitekturkritikeren Hans Ibelings og det andre av den norske journalisten Hugo Lauritz Jenssen. Disse etterfølges av tjuelfire prosjekter tematisert i fem grupper: Barcode, Residential, Shared Space, Transformation/ Re-use og Hybrid buildings.

Darks tankegang kommer frem i intervjuet (der vi for øvrig vet at det er Dark arkitekter som besvarer spørsmålene, men vi vet ikke hvem som stiller dem). Spørsmålene virker skredersyde til de svarene som gis: Det er ingen kontroverser eller overraskende vendinger i tankegangen eller holdningen. Det som sies er korrekt og som forventet, det meste har man hørt mange ganger før, sist i arkitekturpolitikens

ABC "arkitektur.nå". Dark Arkitekter fremstår som et solid kontor, noe som er viktig innenfor det profesjonaliserte markedet de opererer i. Men det gjør at denne boken ikke er en arkitekturbok – den er en pålitelig arkitektportefolio presist adressert til aktørene innenfor det samme markedet. Derfor kan man også stille seg kritisk til at boken er skrevet på engelsk. Selvfølgelig lever vi i en globalisert verden hvor engelsk er vår tids *lingua latina*, men Dark Arkitekter er et kontor hvis viktighet er geografisk bestemt: De er en nevneverdig norsk arkitekturbedrift, men sett utenfra tilhører de det solide midtsjiktet innenfor

"BOKENS STØRSTE VERDI ER AT DEN DOKUMENTERER DET NYE MILLENIETS FØRSTE TIÅR, DA EN INDRE SIRKEL AV STORE ARKITEKTKONTORER BEGYNTE Å GJØRE SEG GJELDENE."

den globaliserte arkitekturverdenen. Hva er det med Dark Arkitekter og monografien *Dark Arkitekter* som kan fenge andre på det internasjonale arkitekturmarkedet (både arkitektene og de potensielle kundene), for eksempel i USA, Tyrkia eller Kina?

Valget av språk og bidragsyttere, tross deres tilsynelatende nøytralitet og legitimeringskapasitet, burde ha løftet boken fra å være en statisk 230-siders oppsamling av tekst og bilder til å bli noe mye mer proaktivt og diskuterende i forhold til arkitekturfaget. Hans Ibelings' tekst er bokens høydepunkt. I utgangs-

punktet er bidraget gjennomstyret av den samme ideologiske ånden som Kenneth Framptons introduksjoner til utallige arkitekters monografier: Disse bestillingstekstene, forfattet i arkitekturregionalismens bakrus, legitimerer gjennomsnittlig arkitektur gjennom en intellektualisering av normative verdier. For eksempel bruker Ibelings Erving Goffmans "Relations in Public: Microstudies of the Public Order" for å diskutere Darks arkitektur som noe ydmykt, konfliktløst og sterkt forankret i den urbane konteksten. Dette gjøres på en høyst artikulert og profesjonell måte, men tross det elegante språkspillet, er jeg ikke enig i karakteristikken. Kanskje skyldes det at jeg allerede har dannet meg en holdning til mye av Dark-arkitekturen etter å ha sett og diskutert de utvalgte prosjektene lenge før denne boken kom ut.

Bokens største verdi er at den dokumenterer det nye milleniets første tiår, da en indre sirkel av store arkitektkontorer begynte å gjøre seg gjeldende i det ekspanderende Norge. Ved å være i posisjon har disse kontorene hatt en relativt direkte tilgang til mange store oppdrag, og har produsert mye. Dark-arkitekturen er utvilsomt en del av denne prosjektøkologien. Men det å lage

interessant arkitektur er ofte smertefullt og vanskelig, og ut i fra materialet som vises i denne boken, kanskje med unntak av Barcode, ser det litt for lett ut. Det er den vanskelige arkitekturen som kan bli til interessante arkitekturbøker.

Mirza Mujezinović

Mirza Mujezinović er arkitektutdannet ved Columbia University i New York. Han driver Malarchitecture AS.